

УДК: 336.6(477)

DOI: 10.31891/2307-5740-2019-268-2-88-90

КОПЕЛЬЧУК В. П.

Донецький національний університет імені Василя Стуса

МЕХАНІЗМ ПОКРАЩЕННЯ ІНВЕСТИЦІЙНОГО ПОТЕНЦІАЛУ ПІДПРИЄМСТВ ЛЕГКОЇ ПРОМИСЛОВОСТІ

В статті детально розглянуто стан української легкої промисловості та можливості покращення механізму інвестиційного потенціалу галузі. Охарактеризовано суть інвестиційної політики, механізму інвестиційного потенціалу.

Ключові слова: економічна ефективність, механізм інвестиційної політики, інвестиції, інвестиційний потенціал, економічна ефективність.

KOPELCHUK V.

Donetsk National University named after Vasyl Stus

MECHANISM OF IMPROVING THE INVESTMENT POTENTIAL OF LIGHT INDUSTRY ENTERPRISES

The state of light industry in Ukraine and the possibilities for improving the investment potential of the industry are researched in the article. Investigation has characterization of investment policy and the mechanism of investment potential. The current situation in the light industry market is getting more and more new challenges and challenges, the solution of which requires modern approaches not only for the short-term but also for the long-term. Most of the problems of implementing the investment policy of an industrial enterprise, the mechanism of its formation and management in Ukrainian conditions are insufficiently studied. A large number of scientific research and theoretical developments have different orientations and do not allow to make a coherent picture of the mechanism of investment processes of light industry enterprises. In modern conditions actual improvement of existing and search of new scientific, methodical and practical approaches to management of the mechanism of investment potential during realization of investment policy of the country is actual.

Key words: economic efficiency, mechanism of investment policy, investments, investment potential, economic efficiency.

Аналіз досліджень і публікацій у сфері легкої промисловості. Проведення фундаментальних досліджень українських і зарубіжних учених (О. І. Гречан, І. О. Волков, М. П. Денисенко, А. Є. Глинська, Н. В. Чаленко, І. М. Лицур, І. В. Родіонова, Ю. В. Лимич, О. Я. Ігнатенко, Є. А. Шара, І. М. Крейдич, О. С. Наконечна, К. М. Швець, А. С. Тельнов, С. А. Попель та ін.) беззаперечно свідчать про те, що економічне оновлення і зростання зумовлюються насамперед розміром і структурою інвестицій, їх цілеспрямованістю, якістю і швидкістю здійснення. Механізми залучення інвестицій на рівні держави відтворені у працях Будюка Ю. Г. [1], на рівні підприємства – у працях Покатаєвої К. П. [2]. Галузеве спрямування у питаннях залучення інвестицій мають праці Губарь О. В. [3], Журко Т. О., Нікіфорової Л. О. та Шиян А. А. [4]. Результативність інвестиційно-інноваційної діяльності підприємств залежить не лише від рівня розвиненості економічної системи, де вона відбувається, а передусім від вибору пріоритетів цієї діяльності, які відповідають обґрунтованим критеріям оцінки соціально-економічних досягнень [5]. Проте, на жаль, теоретичні здобутки не дають абсолютної відповіді щодо універсальних критеріїв ефективності та успішності підприємства.

Виклад основного матеріалу. Потенціал української легкої промисловості не відповідає суспільним потребам ні в кількісному виразі, ні з точки зору якості продукції, що виробляється. Обсяг реалізованої продукції легкої промисловості становить лише 1% усієї продукції промисловості. До того ж відбувається подальше зниження обсягів випуску найбільш затребуваної продукції легкої промисловості – одягу. Якщо промисловими товарами власного виробництва Україна забезпечується лише на 60–65%, а інноваційною продукцією – на 25–30%, то забезпеченість продукцією легкої промисловості, в тому числі інноваційною, на порядок менша [6].

Показники ефективності української легкої промисловості значно нижчі рівня аналогічних показників розвинутих країн Європи. За рахунок імпорту покриваються потреби не тільки в самій продукції легкої промисловості, а й ресурси забезпечення високотехнологічного виробництва: механічного обладнання, машин та механізмів, текстилю і виробів з нього (71,3%) тощо.

За інвестиційним та технологічним рівнями і конкурентоспроможністю вітчизняна продукція легкої промисловості ще суттєво поступається виробникам Європейського Союзу. Крім того легка промисловість має найнижчий серед інших галузей промисловості рівень кадрової та вартісної наукоємності. Понад 90% продукції легкої промисловості, що виробляється в Україні, не має сучасного наукового забезпечення. В останні роки скорочується підготовка для цієї галузі висококваліфікованих кадрів, в тому числі наукових. Скорочується також і кількість підприємств цієї галузі.

Одна з головних проблем, що сьогодні заважає підприємствам розвиватися, це відсутність фінансування як поточної діяльності, так і перспективної. Стан підприємств легкої промисловості не дозволяє використовувати традиційні та доступні для західних компаній джерела фінансування.

Таким чином, існує об'єктивна необхідність як теоретичного, так і практичного узагальнення процесів управління ефективністю господарської діяльності підприємства на всіх рівнях і вирішення проблем на основі впровадження нових і сучасних механізмів підвищення показників економічної ефективності.

Ефективність функціонування визначається кількома важливими критеріями, головним з яких слід вважати економічну ефективність підприємств. В свою чергу, економічна ефективність функціонування підприємства – це комплексна характеристика, яка відображає спроможність досягати поставлених цілей, стійкість життєдіяльності в конкурентному ринковому середовищі. Це визначення рівня використання трудових, інвестиційних, матеріальних, фінансових, природних та інших ресурсів для досягнення запланованих результатів з точки зору поставлених перед системою чи її елементами цілей.

Досвід інших країн показує, що одним з найважливіших напрямів удосконалення механізму інвестиційного потенціалу під час кризи є, перш за все, посилення регулювання капітальних вкладень з боку держави, що супроводжується переоцінкою державних інвестицій, а вдосконалення процедур вимагає розподілу бюджетних коштів для реалізації певних стратегічних пріоритетів, створюючи умови реструктуризації економіки за рахунок інвестицій на основі існуючих науково-технічних та інноваційних можливостей.

Динамічні вкладення інвестицій є виміром розвитку інвестиційних процесів. Саме їх обсяги, спрямованість та структура свідчать про результати здійснюваної економічної політики держави, її пріоритети та забезпечення сталого розвитку економіки.

На сьогодні роль інвестиційної складової в легкій промисловості України залишається незначною. Обсяг інвестицій в основний капітал, як і раніше, знаходиться на низькому рівні і є безпосередньою загрозою для інноваційного розвитку не лише галузі, а національної економіки в цілому. Прийняті державою правове та економічне регулювання інвестиційної діяльності не приносять належної віддачі.

Методи, форми, організація, мотивація інвестиційних вкладень утворюють багаторівневий інвестиційний механізм, який створює рушійний потенціал оновлення на рівні будь-якого економічного процесу підприємства, але ефективність їх взаємодій залежить як від зовнішніх, так і внутрішніх факторів.

Реалізація механізму інвестиційної політики має стати більш цілеспрямованою для всіх учасників національної економіки в інтересах досягнення цілей соціально-економічного розвитку країни в умовах недостатнього ресурсного забезпечення. Формування та реалізація інвестиційної політики представляє собою комплексну систему завдань. Під механізмом інвестиційної політики слід розуміти систему правових, економічних, нормативних заходів, що формують конкурентоздатне виробництво та сприяють зростанню ефективності діяльності всіх галузей національної економіки. До числа головних цілей функціонування механізму відносяться активізація інвестиційних ресурсів; формування інвестиційних потоків; підвищення ефективності використання інвестицій; підвищення інвестиційної активності. Результатом чого є створення інвестиційного потенціалу.

Інвестиційний потенціал базується на економічному та ринковому потенціалі. Він включає виробничий, технічний, інноваційний, кадровий та фінансово-економічний потенціал. Економічний потенціал розглядається як кількісно-якісна характеристика наявності й можливості використання всіх видів ресурсів. Ринковий потенціал характеризує рівень інвестиційної конкуренції, вплив цін та змін кон'юнктури на інвестиційну діяльність. Всі названі елементи інвестиційного потенціалу виконують функції використання вільних фінансових коштів з наступною їхньою трансформацією в інвестиції. Інвестиції являють собою особливий товар, що обертається на ринку. Тому можливість його отримання в тому або іншому вигляді залежить від розуміння й врахування взаємних інтересів партнерів, від уміння бачити об'єкт інвестування з позиції стратегічного інвестора й оцінювати його інвестиційний клімат.

Інвестиційний потенціал підприємства представляє собою здатність його реалізовувати сукупність інвестиційних можливостей щодо генерування додаткових потоків капіталу. Формування інвестиційного потенціалу полягає у створенні додаткових інвестиційних можливостей, що можуть бути реалізовані підприємством шляхом мобілізації внутрішніх або залучення зовнішніх ресурсів [8].

Висновки. Ситуація, яка склалася на сьогодні на ринку легкої промисловості, отримує все нові та нові виклики і завдання, вирішення яких вимагає сучасних підходів не тільки на короткострокову, а і на довгострокову перспективу. Більшість проблем впровадження інвестиційної політики промислового підприємства, механізму її формування та управління в українських умовах досліджено недостатньо. Велика кількість наукових досліджень та теоретичних розробок мають різну спрямованість і не дозволяють скласти цілісну картину про механізм інвестиційних процесів підприємств легкої промисловості. В сучасних умовах є актуальним вдосконалення існуючих та пошук нових наукових, методичних і практичних підходів до управління механізмом інвестиційного потенціалу під час реалізації інвестиційної політики країни.

Література

1. Будюк Ю. Г. Стратегія реалізації державної політики по залученню іноземних інвестицій в економіку України / Ю. Г. Будюк ; Укр. акад. наук. – К. : Фенікс, 2009. – 111 с.
2. Покатаєва К. П. Інвестиційна діяльність підприємств у глобальному середовищі: методичний інструментарій управління / К. П. Покатаєва ; Мін-во освіти і науки України, Харк. нац. автомоб.-дор. ун-т. – Х. : ХНАДУ, 2009. – 167 с.

3. Губарь О. В. Удосконалення методів управління інвестиційною діяльністю підприємств харчової промисловості : автореферат дис. на здобуття наук. ступеня канд. екон. наук : 07.03.2007 / Губарь О. В. ; Нац. ун-т харч. технологій. – К., 2007 – 35 с.
4. Журко Т. О., Нікіфорова Л. О., Шиян А.А. Механізм управління функціями корисності інвестора та підприємства в машинобудуванні [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://www.nbu.gov.ua/portal/natural/Vnulp/Logistyka/2010_690/45.pdf
5. Яценко О.В. Напрямки розвитку інвестиційно-інноваційної діяльності підприємств / О.В. Яценко // Збірник наукових праць ЧДТУ. – 2011. – № 21. – С. 192–197.
6. Офіційний сайт державної підтримки українського експорту [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://ukrexport.gov.ua/ukr/prom/ukr/9.html>.
7. Родіонова І.В. Вплив внутрішніх та зовнішніх факторів на рівень інноваційного потенціалу підприємств легкої промисловості / І.В. Родіонова // Інвестиції, інновації в економіці. – С. 175–179.

References

1. Budiuk Yu. H. Stratehiia realizatsii derzhavnoi polityky po zaluchenniu inozemnykh investytsii v ekonomiku Ukrainy / Yu. H. Budiuk ; Ukr. akad. nauk. – K. : Feniks, 2009. – 111 s.
2. Pokataieva K.P. Investytsiina diialnist pidpriemstv u hlobalnomu seredovyshchi: metodychni instrumentarii upravlinnia / K. P. Pokataieva ; Min-vo osvity i nauky Ukrainy, Khark. nats. avtomob.-dor. un-t. – Kh. : KhNADU, 2009. – 167 s.
3. Hubar O. V. Udoskonalennia metodiv upravlinnia investytsiinoiu diialnistiu pidpriemstv kharchovoi promyslovosti : avtoreferat dys. na zdobuttia nauk. stupenia kand. ekon. nauk : 07.03.2007 / Hubar O. V. ; Nats. un-t kharch. tekhnolohii. – K., 2007 – 35 s.
4. Zhurko T. O., Nikiforova L. O., Shyian A.A. Mekhanizm upravlinnia funktsiiamy korisnosti investora ta pidpriemstva v mashynobuduvanni [Elektronnyi resurs]. – Rezhym dostupu : http://www.nbu.gov.ua/portal/natural/Vnulp/Logistyka/2010_690/45.pdf
5. Yatsenko O.V. Napriamky rozvytku investytsiino-innovatsiinoi diialnosti pidpriemstv / O.V. Yatsenko // Zbirnyk naukovykh prats ChDTU. – 2011. – № 21. – S. 192–197.
6. Ofitsiyni sait derzhavnoi pidtrymky ukrainskoho eksportu [Elektronnyi resurs]. – Rezhym dostupu : <http://ukrexport.gov.ua/ukr/prom/ukr/9.html>.
7. Rodionova I.V. Vplyv vnutrishnikh ta zovnishnikh faktoriv na riven innovatsiinoho potentsialu pidpriemstv lehkoii promyslovosti / I.V. Rodionova // Investytsii, innovatsii v ekonomitsi. – S. 175–179.

Рецензія/Peer review : 05.03.2019 р.

Надрукована/Printed : 10.04.2019
Прорецензовано редакційною колегією